

DOMOVINA

Objava dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvirajo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 8 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Naša prihodnost.

Vse postaja, raste, cvete, gineva in izginja. Ta železni in neomajni zakon narave in zgodovine kroti in ima v oblasti vse, kar je življenja: drobno priprosto bilko, kakor čudovito sestavljenega človeka, in izmed ljudi tako posameznika, kakor cele rodove. Tudi ti postajajo, rasto, cveto, propadajo in zginjajo iz zgodovine.

Najstarejše ljudstvo, Izraelci, — so postali s stvarjenjem, rastle za časa očakov in prerokov, cveteli za časa Davida in Salomona, propadli, ko je bilo treba Makabejcev, da so jih vzdržali, a izginili so kot celokupni narod po Kristusovi smrti. Isto usodo so imeli do sedaj vsi svetovno znani narodi: Grki, Rimljani, Španci, Italijani, Angleži, Francozi in Nemci. Predolgo in brez pomena bi bilo v zgodovino nazaj segati, da dokazemo gorenji stavek.

Francozi in Nemci so si v minulih dveh stoletjih svetovno slavo podajali iz rok v roko. Od leta 1800 do 1871 je gospodovala kot nepremagljiva moč Evrope Francoska. Zastri so jo Nemci za vsikdar pri Sedanu — in tako smelo trdijo Nemci, da sedaj oni cveto, in ker cveto, bodo morali oveneti in ker so na višini, bodo morali pasti. Vrhunec svoje slave, moči in gospodstva dosegli so Nemci v zadnjih treh desetletjih umirajočega devetnajstega stoletja. A kaj sedaj?

Povsod, kjer kedo prospeva, ne prospeva iz samega sebe, ker drug zakon narave pravi: iz nič ni nič. Vsakdo mora tedaj napredovati in se razširjati na račun in škodo drugega. Druga mora odrivati, da ima sam prostor, drugemu mora jemati, da ima sam več. Nekaj časa gre to, da se drugemu v lastno korist izkopujejo življenske moči, a pri ljubezni, katero čuti slednje bitje za svoje čeprav revno življenje, pride trenotek, ko se začne izsesavani zavedati, da tako ne gre dalje, da se je treba upreti z vso silo vampirjevi požrešnosti. Začne se boj, katerega bije prvi za svojo premoč, drugi za svoj obstanek.

Tako smo v krakih potezih očrtali zgodo-
vino in vzroke narodnih bojev. V takem boju
živimo sedaj v Avstriji, in v teh potezih imamo
odgovor na gorenje vprašanje: Kaj sedaj? Sedaj
pride vrsta na Slovane, na slovanski cvet. Dvaj-
seto stoletje ima biti tedaj slovansko.

Slovani štejemo dve vrsti rodov, in sicer rodove s samostojnimi državami in rodove v državah. K prvim bi šteli Ruse, Srbe, Bolgare itd., k drugim Slovence, Čehe, Poljake, Hrvate, Slovake itd. Prvi so imeli doslej vse pogoje prosto se razvijati in cvesti, a niso. Rusija je bila do zadnjega časa kakor korenjak, velikan v omotici, iz katere se ravno probuja, ker so mu drugi hoteli piti preveč krvi. — a sedaj raste in ni daleč cvet, kar kažejo zadnji dogodki v Aziji.

Druge vrste Slovani žive z večine v Avstriji. Ti doslej niso imeli prilike se razvijati. Od severa in juga, od vzhoda in zahoda so jih tlačali odkriti in skriti sovražniki: žulili jih je Turčin, pritiskali so nanje in še sedaj to delajo Italijani, Ogrji — in Nemci. Ti zadnji najbolj.

Tudi mi smo prenašali razkošno in bujno rast drugih na naš račun. Ni še pol stoletja tega, ko je Slovan v Avstriji mirno, kakor kaj ob sebi umljivega prenašal gospodstvo Nemcev, ko je gledal mirnodušno njega prvenstvo, katero mu ni šlo. A vsaka stvar ima svojo mejo in tako je prišlo, da se je Slovan svoje pravice začel za vedati. Prišedši na kraj groba, ni hotel vanj stopiti, nego z vso silo in močjo se je obrnil proti svojim preganjalcem, vedoč, da izgubiti ne more ničesar, pač pa lahko kaj dobi. Težek je ta boj za nas Slovane ob grobu z Nemci v posesti polne in najčvrstejše življenske sile. Življenje za življenje! Ali naj nas puste živeti poleg sebe, ali bomo živeli sami. Nič več nočemo vedeti o ljudeh prve in druge vrste, nič več o prvenstvu — ali bodimo ednaki, ali pa nadaljujmo boj za življenje in smrt. In kedo znaga, kedo podleže? To je vprašanje časa, na katerega rešitev se moramo pripravljati.

Hvala Bogu in čilosti slovanskega naroda, tudi mi Slovenci smo v zadnjih 50 letih napredovali. Ljudska zavest o narodnih pravicah se je vzbudila in kipi v narodu — in prišel bo čas, ko mu bo dana prilika, pokazati to zavest v dejanju. Čas je blizu: v mislih imamo ljudsko štetje in državnozbornske volitve. Tu moramo pokazati, koliko nas je, in kaj zahtevamo. Ne pričakujemo sicer kakega posebnega uspeha, če nas bodo za par tisoč več našli ali če dobimo kakega poslanca več kakor zadnjič, ali pokazati moramo svojemu krutemu sovražniku napredek, dokazati, da še živimo in da še hočemo živeti vedno bolj.

V dosego tega lepega in plemenitega cilja voditelji in ljudstvo: Na delo!

Pomanjkljivost cest na Spod. Štajarskem.

Zahodni del naše Spodnje Štajarske nima do danes nikakšnih obratnih sredstev. Nemogoče je proti vzhodu v plodovite, cene pokrajine kaj izvažati.

Pred nekaterimi leti bilo je še pač mogoče bogate lesne zaklade gornje Savinjske doline uporabljati, toda odkar je avstrijska vlada v Bosni zgradila ceste in železnice, prenehali so tudi ti dohodki. Sedaj že skoraj zgine brez lepe vrednosti, bukov les postal je skoraj brez cen, in gornja Savinjska dolina se bliža ubožstvu, če ne prikrbi kmalu visoka vlada pomoči.

Sele leta 1894 zgradila je deželna vlada cesto od Luč v Solčavo ter preložila progo čez hrib sv. Primoža pri Ljubnem, kar je bil že v sedemdesetih letih sprožil profesor Frischau; toda zgradba se je izvedla po nekod tako malo, marno in površno, da so jo velike povodnje leta 1896 deloma razrušile. Dočim so bili za gornještajarske pokrajine takoj pripravljeni z deželno pomočjo ter so znali tudi državno vlado za to interesovati, niso našli za poškodovane občine Luče in Solčava druge podpore, kakor, da so se poškodbe nove ceste natančno zapisale, da se je sestavil načrt, po katerem naj bi občine Luče in Solčava cesto tako prenovile, kakor bi se bila morala graditi, a za to mnogo tisoč

goldinarjev zahtevajoče delo, obljubila se jima je kakšna 10% podpora, če bi se delalo natančno po načrtih, katere je zamogel umeti le tehnično izobražen inženir; toda tehnična moč odrekla se jim je že vnaprej.

Seveda je ostalo vse pri starem, in cesta Luče-Solčava se je priredila od občin za silo, kakor je sploh bilo mogoče.

Zboljšanje razmer je bilo pričakovati šele leta 1897, ko je profesor Frischauf sprožil zvezo kronovin Štajarske in Koroške s cesto od Solčave v Železno Kaplo, da se tako napravi konec spodnještajarskim cestnim mizerijam. Njegovemu prizadevanju se je posrečilo, da je zbudil zanimanje za to delo pri prizadetih občinah in pri vseh večjih alpskih društvih. G. Hugo vitez Berks je predložil dotične prošnje vis. ministerstvu notranjih zadev, da, on in njegovi tovariši so jih spravili sredi med obstrukcijo pred državni zbor. Njegovemu nadaljnemu prizadevanju se je posrečilo, da se je začela vis. vlada za to novo zvezo obeh kronovin zanimati, katera je zopet od svoje strani prišla na štajarski deželni odbor, tako, da ~~je~~ ^{je} gotovostjo pričakovati, da se uresniči ta cestna zadeva v kratkem času.

Na Koroškem se zanimajo za to cestno zvezo zelo zato, ker bi se s tem šele omogočilo življenje železnici Sinčaves Železna Kapla. S tem bi cestne razmere v gornji Savinjski dolini prišle v tir in med Ljubnem Lučarji in Solčavbo bi bila zveza, kakršne je potreba pri današnjih zahtevah.

To delo se bo vendar končno izvršilo proti volji nemško radikalnih poslancev, ki so bili dosedaj vajeni, najskromnejšim in upravičenim zahtevam Slovencev z zasmehovanjem odgovarjati.

Pa še druga važna zveza se mora izpeljati v kratkem času. To je cesta od Luč skozi Podvolovlek k Krajskemu Raku.

Za to cesto ni nikakšnih težkoč. Na prvih 7 kilometrov je potreba malodane le razširiti in posipati staro kolovozno pot, potem je treba na dva kilometra nove gradbe skozi lahko in dobro gozdno zemljo, da se doseže zadnjo prog, ki vodi prav zložno k cesti višočini 1031 m, katero je treba le razširiti.

Kranjska dežela, ki je pred leti zgradila krasno umetno cesto v Črnem dolu (Černivc), misli že dolgo časa na zvezo od Kamnika do Lúč, in ona je takoj pripravljena, začeti z zgradbo, kakor hitro se sklene isto na Štajarski strani.

Upati: hočemo, da se bo štajarski deželni odbor to pot z večjo naglico pobrigal za našo Spodnje Štajarsko, kakor je storil to pred leti; poprej ga je zadrževal strah pred nemško-radikalno stranko. Sedaj je ta odpravljen po Reselu in tovariših; neoporekljiva zasluga socijalnih demokratov je namreč, da so dokazali, da je podlaga vsemu narodnostnemu nasprotovanju deželne vlade — nepošten namen.

Ko bi se pa vendarle naši upi izslovili, potem pa se naj naši poslanci spravijo na to, da končno prodrejo s klicem: „Proč od Gradca!“ Gototovo bi to prineslo blagoslov celi Spodnji Stajarski, kajti ima s sorodno sestro Kranjsko večinooma populnoma skupne koristi.

Celjske in štajarske novice.

(Zaupni shod), ki se je vršil včeraj dne 1. t. m. v tukajšnjem „Narodnem domu“, bil je dobro obiskan. Po burnih stvarnih in nestvarnih debatah, postavili so se kot kandidatje za prihodnje državnozbornske volitve naslednji gg.: dr. Ivan Dečko za mestno-trške skupine Celje-Brežice; vit. H. Berks za kmečke občine celjsko-brežiške. Za kmečke občine ptujsko-ljutomerskega okraja, katere je dosedaj zastopal dr. Lavoslav Gregorec, ki se je kandidaturi odpovedal, predlagan je dekan Jos. Žičkar. Istotako je predlagan za splošno V. kurijo z veliko večino Dragotin Hribar.

(Izlet Štajarcev k umetniški razstavi v Ljubljano) dne 14. t. m. obeta biti jako lep, ker se prijavljajo udeležniki od vseh strani. Prijave je poslati čitalniškemu odboru v Celju.

(Prvotni zapisnik porotnikov) je sestavil celjski mestni urad ter ga je pribil v javni vpogled. Vsakdo, ki ima vse pogoje za porotnika, naj se prepriča, je li vpisan v ta imenik, sicer naj se takoj pritoži.

(Kat. podporno društvo v Celju) ima v nedeljo dne 7. oktobra t. l. ob pol 4. uri popoldne v „Narodnem domu“ občni zbor in volitev novega odbora. Po volitvi bo tombola v prid šoli č. šol. sester. K prav obilni udeležbi vabi ude in runde odbor.

(Spored gledališnih predstav v Celju) za prihodnjo sezono v „Narod. domu“ je sledeči: „Brat Martin“, „Vrsko jezero“, „Mlinar in njegova hči“, „Vrban Čebeluhar“, „Tat v mlinu“, „Zapravljič“, „Revček Andrejček“, „Lumpacij vagabund“, „Ugrabljeni Sabinke“, „Na usojah“, „Oratorij“, „Materin blagoslov“, „Madame Mongodin“. Pričetek naših priljubljenih predstav je v nedeljo dne 7. oktobra t. l. z igrjo „Brat Martin“. Natančneje prinesemo prihodnjic.

(Kontrolni shodi) vršijo se letos za stalno armado in nadomestne rezerviste v obsegu c. kr. okrajnega glavarstva celjskega meseca oktobra ob sledečih dnevih in sicer: Dne 1. in 2. za Vransko: Grajskavas, Braslovče, Gomilsko, Polzela, Vransko, Št. Jurij ob Tab. in Jeronimi. Dne 4. Mozirje: Kokarje, Mozirje, Rečica. Dne 6. Ljubno: Ljubno, Luče, Novaštifta, Gornjigrad, Solčava, Bočna. Dne 10. Dobrna, Škofjavan, Vojnik. Nova cerkev, Frankolovo, Višnjavas, Šmartno. Dne 11. Celje, Sv. Jurij ob južni žel., Svetina, Kalobje, Sv. Lorenc, Velika Pirešica, Dramlje. Dne 12. Celjska okolica, Petrovče, Griže, Teharje. Dne 13. Gotovlje, Sv. Pavel, Sv. Peter v Savinjski dolini, Žalec. Dne 18. Konjice: Okoško, Grušovje, Kot, Kozjak, Kunigunda, Ljubnice, Oplotnica, Podežki vrh, Paka, Zreče, Stranice, Skomerje, Spod. Dolič, Vitanje, Bezina, Brezje. Dne 19. Sv. Jernej, Tolsti vrh, Konjice trg, Konjice okolica, Loče, Laze, Zbelovo, Žiče, Tepanje, Vrholje, Bezovica. Dne 22. Trbovlje: Trbovlje domači iz cele občine in tuji iz rudokopov in tovarn v Trbovljah. Dne 23. Dol, potem iz občine Trbovlje tuji iz rudokopov in tovarn v Hrastniku in Ojstro. Dne 24. Laško: Jurklošter, Loka, Marija Gradec. Dne 25. Sv. Krištof, Št. Rupert, Laško. Dne 26. Šmarje: Sv. Ema, Lemberg, Nezbiš, Sv. Peter v med. selu, Roginska gorca, Slivnica, Zibika, Sv. Štefan, Sladka gora, Žusem in Tinsko. Dne 27. Šmarje: Šmarje trg, Šmarje okolica, Ponikva in Sv. Vid. K temu zboru imajo priti vsi dopustniki, vsi rezervisti in vsi nadomestovalni rezervniki, izvzemši tiste, ki so bili letos v dejanski službi ali pri orožnih vajah. Zborovanje prične vsikdar ob 9. uri zjutraj. Naknadna kontiola se bo vršila dne 6. novembra t. l. pri c. in kr. dopolnilnem okrajnem poveljništvu v Celju.

(Brambovski kontrolni zbori) se bodo letos vršili v okraju c. kr. okrajnega glavarstva celjskega sledeče dneve: Dne 1. oktobra. Ljubno: občine Ljubno, Luče, Novaštifta, Gornjigrad, Solčava in Bočna. Dne 2. Mozirje: občine Kokarje, Mozirje, Rečica. Dne 3. Vransko: vse občine sodnijskega okraja vranskega. Dne 10. Laško: občine Sv. Krištof, Jurklošter, Marijagradec, Loka, Sv. Rupert, Laško. Dne 11. Trbovlje: občine Dol, Trbovlje. Dne 17. Šmarje: vse občine sodnijskega okraja Šmarje. Dne 25. Konjice: vse občine sodnijskega okraja Konjice. Dne 26. Celje: Škofjavan, celjska okolica, Dobrna

Sv. Jurij ob južni žel., Griže in Velika Pirešica. Dne 27. Gotovlje, Vojnik, Kalobje, Sv. Lorenc, Šmartno, Nova cerkev, Št. Pavel, Št. Peter v Sav. dolini, Žalec, Frankolovo, Svetina, Dramlje, Teharje, Višnjavas. Kontrolni zbori se pričnejo ob določenih dnevih točno ob 9. uri zjutraj pred občinskim uradom (v Celju pa na dvorišču brambovske vojašnice). Naknadni kontrolni zbor vršil se bo 20. novembra t. l. ob 9. uri zjutraj. Vsak ima svojo brambovsko knjižico seboj prinesiti.

(Dr. Pommer na delu) Sumljiva je naglica, s katero prireja poslanec spodještajarskih Nemcev sedaj volilne shode. Govoril je pred svojimi volilci že v Celju, prihodnje dni pa še gre v Vitanje, Konjice, Vojnik, Sevnico itd. Voda gre v grlo!

(Štajarska rojaka na ljubljanski umetniški razstavi) Podobar v Mozirju, g. Ivan Cesar, ki ima svojo zalogo v „Narodnem domu“ v Celju, je razstavil na I. slovenski umetniški razstavi štiri svojih proizvodov: 1. „Kristus na križu“ z okraski, 2. „Zagrinjalo“, studija, 3. „Mladost“, relief in 4. „Marija čistega spočetja“. Posebno njegovo „Zagrinjalo“ zbuja občudovanje v umetniških krogih. — Tudi slikar v Gornji Radgoni g. Fr. Horvat, je razstavil dvoje slik: „Portret“ in „Tihožitje“. S tem smo hoteli le opozoriti naše cerkvene in druge kroge, da imamo za obe umetniški stroki domače moze ter bi bil greh zatekati se k nemškim ali laškim kiparjem in slikarjem.

(Zdravnik v Velenju) je postal goriški rojak dr. Žigon, ker se je dosedanji zdravnik g. dr. Viktor Kac preselil iz Velenja v Slovenjgradec.

(Umrli je) v Šoštanju dne 1. t. m. ondotni c. kr. notar in kaz. zagovornik g. Ivan Kačič, star 53 let. Pokojnik bil je zelo navdušen in delaven narodnjak. Blag mu spomin!

(V Vojniku) je nova župna cerkev dogotovljena! — Ako stopimo v njo, ne vemo kaj bi bolj občudovali, ali veličastnost poslopja samega, ali slikovita okna, ali krasno slikarijo (delo Brolojevo), ali dragocene mramornate oltarje ali pretršujoč relief-križev pot (vsaka tabla stane okoli 250 K), ali lep mozaik-tlak v podobi velikanskih tepihov; skratka: Slovenija menda nima zlahka lepše cerkve kot je ta. Vsa čast požrtvovalnim Vojničanom, vsa čast g. župniku, pod katerega spretnim vodstvom se je v kratkem času postavila taka veličastna hiša Božja.

(Gosp. J. Bizjak), učitelj na slov. šoli v Vojniku prestopil je k vojaškemu stanu ter napravil te dni v Ljubljani častniško skušnjo s prav dobrim uspehom. Želimo mlademu Marsovu sinu mnoga srečna leta in izvrsten napredek v čast domovini.

(Sadno razstavo in zborovanje) priredi društvo „Kmetovalec“ v Gotovljah dne 7. oktobra 1900 v spomin desetletnice svojega obstanka, sedemdesetletnice Nj. Veličanstva cesarja in stoletnice Slomšekovega rojstva. Spored: 1. Ob 7. uri zjutraj sv. maša v farni cerkvi, pri kateri poje domači moški zbor. 2. Ob 9. uri otvoritev sadne razstave v občinski hiši. 3. Popoldne po večernicah ob 3. uri zborovanje v gostilni g. Fr. Malgaj: a) Pozdrav. b) Slavnostni govor, govori g. Ivan Kač. c) Govor o sadje in vinoreji, govori profesor g. Martin Cilenšek. d) Govor o živinoreji, govori dež. potovalni učitelj g. M. Jelovšek. e) Razdelitev sprejemnih diplom novopristopivšim udom. f) Prosta zabava. Med točkami zborovanja poje domači pevski zbor fantov. — Sadje zamorejo razstaviti vsled malega prostora samo društveniki. Sadje se mora poslati društvenemu odboru do 5. oktobra. Razstava traja samo dne 7. oktobra in smejo razstavljalci potem svoje sadje do 14. oktobra nazaj vzeti — sicer zapade v korist društvu. K obilni udeležbi najvljudneje vabi društveni odbor.

(Zlata poroka dveh bratov) V Lučah se je vršila 17. m. m. zlata poroka dveh bratov. Mlajši je oženjen 51 let, starejši pa 55 let. Skupna starost vseh štirih zlatoporočencev znaša 301 leto.

(Novo politično društvo) Bivši poslanec č. g. J. Žičkar je ustanovil za brežiško-sevniški okraj politično društvo „Sava“.

(Na Slatini) se je vršila pretečeno nedeljo Slomškova slavnost v prostorih g. Ogrizka.

Slavnostni govor je imel prefekt mariborskega semenišča č. g. Anton Korošec.

(Ubil se je) dne 29. septembra t. l. zidar Simon Potisk v Poljčanah. Ko je prekrival streho, padel je 10 m globoko in bil takoj mrtev. Rajni bil je priden delavec in dober oče nepreskrbljenih treh otrok, bil je šele 32 let star. Naj počiva v miru.

(Kdo podpira nemški „Studentenheim“ v Ptuj?) Nemški „Studentenheim“ ima namen, priskrbeti nemškim in nemškutarskim sinovom brezplačno obiskovanje ptujske gimnazije. V ta namen se sprejemajo dijaki iz daljnih nemških pokrajin, da zamore gimnazija izkazovati temveč nemškega obiska; ti mladi ljudje vzgajajo se v tem brezplačnem zavodu za prihodnje nemškutarske uradnike po Slov. Štajarskem, ki bodo spodjedali domače sinove. In kdo podpira ta nemški zavod? Po nekoliko pruske marke, največ pa slovenski renegatje in c. kr. uradniki. Med izkazanimi podporniki najdemo imena: dr. Gregurc, finan. konc., dr. Hvalac, finan. nadkomisar, Gangl finan. komisar, Pristolič itd. Da „gliha vkup štrih“, pridružile so se s svojimi zneski tudi razne podružnice „Südmarke“. In take podružnice so celo mogoče v Zg. Polskavi, Framu in Poljčanah!

(Krst Židinje.) Hči rogaškega trgovca Fürsta gđc. Irena Fürst je pristopila v katoliško cerkev. Dne 8. m. m. je bila krščena ter prejela prvo sv. obhajilo, dne 17. septembra je bila birmana ter isti dan poročena z ondotnim učiteljem gosp. K. Wretzel nom.

(Kolodvor v Hočah pri Mariboru) se razširi. Dotični načrti ležijo pri mariborskem okrajnem glavarstvu do 22. t. m. prizadetim na pogled.

(Graški župan dr. Graf) se poteguje za deželnozbornski mandat na mesto umrlega podžupana Kollerja.

(Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu) javi vsem onim gg. vseučiliščnikom, tehnikom in abiturijentom, ki študirajo v Gradcu in žele pristopiti kot člani temu edinemu slovenskemu akad. društvu, da se nahajajo društveni prostori v hiši g. Kaubeta, Wittingauer Bierhalle Heinrichstrasse 8. II. nadstr. Novi člani sprejemajo se vsaki dan med 12. in 1. uro popoldne.

Druge slovenske novice.

(Finančni ravnatelj ljubljanski) g. Karol Lubec, pride baje v kratkem za dvornega svetnika k upravnemu sodišču na Dunaj. Veselimo se povišanja tega uzornega našega rojaka, ne moremo pa se veseliti Slovenci njegovega naslednika, ki bo baje sin bivšega ljubljanskega finančnega ravnatelja dr. pl. Possaner.

(Osebnosti.) Okrajnim glavarjem za Kranjsko je imenovan višji okrajni komisar v notranjem ministerstvu g. Jakob Rubelli pl. Sturmfest. — Samostojnim učiteljem na c. kr. obrtni strokovni šoli v Ljubljani je imenovan g. H. Podkrajšek, dosedaj začasni učitelj na istem zavodu.

(Imenovanje.) Gimnazijski učitelj v Kranju g. dr. Fr. Koprivnik je imenovan profesorjem.

(Na ljubljanski realki) je letos vpisanih 490 rednih učencev.

(Ruski pouk v Ljubljani) se je pričel pretečeni ponedeljek in sicer v dveh oddelkih. Tudi celjskim Slovencem se nekaj podobnega obeta.

(Iz Domžal) nam poroča vnet rodoljub o nameri tirolskih fabričanov, vsiliti svojo nemško šolo slovenski občini. Najbolj žalostno pa je, da rogovilenje oholih privandrancev podpirajo tudi nekateri domačini veljaki, ki celo po gostilnah agitirajo za nemško šolo. Ti moze bi pač lahko imeli druge skrbi n. pr. za prostovoljno gasilno društvo, ki se že nad 20 let brezuspešno snuje, treba bi bilo se potegovati za lastno faro, ker šteje beneficij že 2000 duš, a domačini niti svojega pokopališča nimajo. To so stvari, za katere bi se moral vsak domačin potegovati, ne pa za nemško šolo deseterici tujih Tirolcev. Saj imajo tam izvrstno trirazredno ljudsko šolo, zakaj pa bi par Tirolcev ne bi dalo svojih otrok se učiti jezika onega ljudstva, med katerim imajo svoj kruh. Zakaj pa morajo tisoči Slovencev na Gor. Štajarskem in drugod se zadovoljiti s samo nemškimi šolami? Kdor se zavzema pri nas za nem-

ški pouk, ta se je pač naravnost s svojo pametjo skregal.

(Solo so zaprli v Bohinjski Bistrici) zaradi oslovskega kašlja med otroci.

(Državnozbornske volitve na Koroškem) Dosedanji poslanec koroških Slovencev Lambert Einspieler baje ne misli več kandidirati zaradi visoke starosti. Kandidiral pa bo kaplan Podgorc.

(Slovenski napredek na Koroškem) Pri občinskih volitvah v Šmarjeti pri Velikovcu so Slovenci prvokrat zmagali v celnem II. razredu, tudi v III. razredu so prodrli z ednim kandidatom.

(Cesar v Gorici.) Pretečeno soboto dne 29. m. m. je dospel cesar s spremstvom ob 9. uri v Gorico. Po določenem sporedu so se vršili sprejemi in slavnostne točke. V nedeljo popoldne se je vračal cesar po istem potu nazaj na Dunaj.

(Državnozbornske volitve na Goriškem.) Nova narodno napredna stranka na Goriškem je imela dne 28. m. m. sejo ter si izvolila osrednji volilni odbor. Stranka postavi tedaj svoje kandidate.

(Državnozbornske volitve v Istri.) Na skupnem posvetovanju slovenskih in hrvaških zastupnikov v Trstu dne 24. m. m. se je sklenilo, da postavijo Slovani svoje kandidate v vseh petih volilnih razredih. Za osrednji volilni odbor je postavljeno politično društvo „Edinost“ v Trstu.

Dopisi.

Iz Dobrne. (Patrijotična slavnost na Dobrni) dne 16. septembra t. l. v proslavo 70. rojstnega dneva Nj. Veličanstva našega cesarja Franca Jožefa I. in 100letnica Slomškova se je jako dobro obnesla.

Nepričakovano število gostov, preljubih sosedov nas je kar iznenadilo. Omenim samo „Celjskega Sokola“, pevski zbor iz Šmartna ter preljube nam Velenjčane, Šaleščane, Novocerkovljane itd. Spored z zanimivimi točkami se je razvil po želji in v radost navzočih. „Živi, živi, duh slovenski“ — ta navduševalna želja naše prelepe pesmi se je v toliko spolnjena kazala, da so preljubi gostje k nam prihiteli. A žalibog zapazili smo, da ta „duh slovenski“ ne veva v naši, sicer topli dolinici. Pogrešali smo v našo veliko žalost, a tudi opravičeno začudenje slav. občinskega zastopa, župana in odbornike. Če so sosedni g. župani prihiteli, da kažejo svojo udanost našemu milemu cesarju in svojo ljubezen do narodnjaka slovenskega Slomška — kako zamore naš sicer slovenski — za takega so ga naši vrli možje izvolili — občinski zastop opravičiti svojo odsotnost?

Slomšek pedagog ali šolnik si tudi zasluži, da ga naše učiteljstvo čista, toda na Dobrni nismo tega zapazili. Sosednji g. učitelji so prihiteli k nam slaviti cesarja in Slomška z nami — a naših domačih gospodov učiteljev ni bilo. — Cesarska slavnost in slavnost prvega slovenskega pedagoga brez domačega učiteljstva — kako se to vjema?

Da so v sosedni gostilni naši fantje kričali in popivali — menda gratis vino in pivo — in da so ti sicer popolnoma slovenski možje zoper našo slavnost rogovili — to nas je in nas še zdaj boli. Kam pridemo, ako zoper svoj lastni rod tako postopamo! Eden teh fantov smel je celo z odprtim nožem mirne goste vznemirjati. Menda ga bo zaslužena kazen spametovala. — Pa pustimo to in veselimo se naših vrlih narodnjakov in narodnjakinj.

Dobrničani ne zabite, da ste Slovenci in nikar ne zaničujte same sebe, kajti: „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.“

„Živi, živi, duh slovenski“, duh ljubezni do našega milega cesarja — in našo lepo domovino.

Naj bode tukaj presrečna hvala izrečena vsem nam preljubim gostom, posebno še pevskemu zboru Šmartinskemu in neustradnim igralcem, ter tudi našim vrlim neustrašenim domaćinom!

Od Savinje. Doba jesenskih šolskih počitnic je minula, pričelo se je za učečo našo mladino novo delo v novem šolskem letu, a za starše nove skrbi. Vedno bolj in bolj uvidevamo, da nam je potrebna duševna izobrazba, prepotrebna so nam šole, ki jih nekateri še ne znajo

dovolj ceniti. „Bije se boj mednarodni, bije se boj posameznikov za obstanek, in ta boj postaja od dne do dne huji in huji. Vedeti moramo, da je v tej razburkani dobi najboljše orožje „duha svitli meč“, in blagor narodu, ki ni toliko zaslepljen, da bi tega ne pripoznaval.

Naše ljudske šole so vsaj zvečine slovenske; saj se pa tudi edino na podlagi materinščine more kaj doseči, posebno v vzgojevalnem oziru. Torej to je že nekaj, a še ne vse. Mati narava obdarila nas je z zmožnostmi, ki bi jih bilo škoda, da bi ostale v povojih; nam je treba še drugih šol, da se moremo razvijati do gotove meje popolnosti. Pa česar nam je potreba v izobrazbo, tega nimamo. Srednjih šol nam manjka, pred vsem pa meščanskih, obrtnih in kmetijskih. Kamorkoli damo svojo deco, povsod zahtevajo od nje znanja nemškega jezika, sicer ni vredna (?), da bi se uvrstila med presrečno nemško mladino. Tako zaostane za edno, dve leti, kar je veliko v človeškem življenju, a ošabni mestni nemški učitelj drzne si reči: „edno leto sem ali tja!“ Pa ne samo, da se nasi mladeži tako rekoč takim potom krade čas, ampak jemlje se tudi pogum staršem in otrokom. Tako je bilo tudi to leto na celjski meščanski šoli, ki je seveda strogo nemška, slovenske ali dvojezične pa tako nimamo sploh niti edne na vsej slovenski zemlji. Oglasilo se jih je za sprejem toliko, da bi jih bilo dovolj še za edno paralelko, ki je pa graški gospodje tudi ne privolijo. Torej kaj je storiti? Izbirali bomo pač tako, da nam ostane kolikor mogoče nemščine zmožnih (?), a drugi naj gredo, kamor jim drago. Tako se je tudi zgodilo, dasi je tudi zagrizenim nemškim učiteljem dobro znano, da naši dečki nemške fante že tekom pol leta ne le dohitijo, ampak jih tudi prekosijo; da so slovenski dečki najboljše učenci, to pripoznajo učitelji sami, kar je pa tako sploh znana stvar.

Kaj nam je torej storiti? Nemških ljudskih šol nam dajte! Tako bi marsikdo mislil, ker je takšen pritisek od „zgoraj“, ki ima namen provzročiti potrebo, da se ljudske šole bolj pomenčijo, a z njimi pomenčilo bi se naše dobro slovensko ljudstvo. Pa tako ne sme biti. Mi zahtevamo vsaj dvojezične meščanske šole, v katerih se bodejo naši slovenski dečki naučili nemščine bolj nego v teh pomenčevalnicah, poleg tega bodejo se pa učili tudi jezika, ki ga jih je učila mati in, ki jim mora biti prva in najsvetejša svetinja skozi vse življenje. — Ravno o meščanskih šolah govorimo danes toliko, dasi bi se moglo pisati o drugih, zlasti o kmetijskih šolah še mnogo, mnogo, ker naše ljudstvo smatra v zadnjem času uprav te šole kot najbolj praktične, ki dajo mladeniču najboljše temelj za njegovo nadaljno praktično izobrazbo. Do zdaj se je meščanska šola še vedno podcenjevala ter vse je tiščalo v latinske šole (naj bi se pač že enkrat drugače imenovali!), a ni se premislilo, da je to najdaljši, večkrat duhamoreči pot do kruha, ki pa ni vedno tudi najboljši! — Treba je začeti velike akcije, z besedo in porsom moramo vnesti ljudstvo, da se zaveda svojih pravic ter odločno zahteva njih vresničenje; listi naj odpro svoja predala, zlasti štajarski, s parolo: v Savinjsko dolino utrakvistično meščansko šolo! Če imamo enkrat to, pokazalo se bo prav kmalu, da nam jih je treba še več po drugih krajih.

S povzdigo splošne duševne izobrazbe povzdignilo se bode gotovo tudi gmetno stanje slovenskega naroda. V duševnem napredku je naš spas, naša rešitev! Tako naj mislijo tudi naši bodoči poslanci!

Narodno-gospodarske novice.

Bledenica (Chlorose)

se pojavlja s tem, da listje na trsu pobledeži ali porumeni. Ta bolezen je že od nekdaj znana, samo da pri novih, na ameriško podlago cepljenih trtah bolj pogosto nastopa.

Vzrok tej bolezni ni nikakršna glivica, ampak to, da korenine trsu ne dovažajo zadostno živeža. Kadar je bledenica samo slučajna prikažen ter se pojavi spomladi, a pozneje poleti pa zopet izgine, tedaj povzročuje bolezen premokra in zategavoljo premrzla zemlja. Če je zrak

topel, se trani popki začnejo razvijati, a korenine jim zavoljo premrzle zemlje še ne morejo potrebnega in pripravnega živeža priskrbeti. V njem je tudi preveč apna, katerega je bila mokrota v zemlji raztopila, in to še bledenico poveča. Poleti se zemlja segreje, korenine preskrbijo dovolj hrane, mokrota v zemlji se je zmanjšala, tako da ne pride odveč apna v redilni sok, in posledica je, da trs zopet ozeleni in pravilno raste.

V tem slučaju se ima skrbeti za odpelavanje vode, porumeneli trsi se naj posebno dobro gnojijo in obdelujejo. (Ob enem se opomni, da najboljši gnoj je tisti, katerega gospodar na svojih podplatih v vinograd prinese. Koliko je posestnikov, ki samo ob času trgatve v vinograd pridejo in čez leto obdelovanje vinograda drugim ljudem prepuste.)

Kadar je vzrok bolezni preveč apnena zemlja, tedaj poganjki trsa celo leto rumeni ostanejo, in če se zabranitev bledenice s spredaj navedenimi sredstvi opusti, čira trs od leta do leta bolj, ker zavoljo pomanjkljive hrane ne more dozoreti ne grozdje ne les.

V takem slučaju imamo sledeče pripomočke, da omejimo razširjenje bledenice:

Poletno sredstvo obstoji v tem, da se vsi poganjki iz starega lesa in sploh tisti, kateri so odveč in na trsu nepotrebni (in takšnih je na bledenici podvrženih trsih navadno dovolj) tik starega lesa odrežejo. Če bi takšnih poganjk ne bilo, napravi se rana v les, v locen, če mogoče na takšnem mestu, ki pri prihodnji rezi odpade. Rana se hitro namaže z 20%, raztoplino železne galice (Eisenvitriol); vzame se je eno kilo na 5 litrov vode.

Čez malo dni trs ozeleni.

Kdor bi poleti tega ne mogel storiti, naj si vse rumene trse dobro zapomni in zaznamuje. Ob času zimske rezi meseca grudna ali pozneje se napravi 20—40%, raztoplina zelene galice. Kjer se trs na kratko reže, se vzame 20%, kjer na dolgo, tam pa 40%, raztoplina (zelene galice).

Trs se obreže kakor po navadi, za rezačem gre drugi delavec, kateri s čopičem (konec palice se s kakšno cunjco ovije) vse rane z zgoraj omenjeno tekočino namaže. Pred vsem je važno, da se rana hitro namaže; pozneje se ista zasuš in raztoplina ne more v les prodrati. Les postane sivočrn, a to nič ne škoduje. To sredstvo je prvi rabil Francoz dr. Rassisguier.

Kdor bi se zavoljo mraza ne upal trs tako začasa popolnoma, ga lahko vsaj nepopolnoma obreže. Nepopolna rez obstoji v tem, da odrežemo trsu ves tisti les, katerega ne moremo rabiti, n. pr. poganjke iz starega lesa, stare locne itd. Tiste šibe, iz katerih menimo narediti reznike ali locne, se pustijo cele in nedotaknjene; vse drugo se poreže in nastale rane se namažejo kakor povedano. Sploh se takšna nepopolna rez ne more dosti tople priporočati. Po zimi pri lepem vremenu si mali posestnik lahko celi vinograd na ta način obreže in trse omaže. Pozneje, kadar pride prava rez, ima lahko in nemudno delo. Ni mu treba več premišljevat, katero šibo bi bilo boljše pustiti za reznik ali locen, in katero bi odrezal. Ker je vse nepotrebno že popred porezal, nima sedaj drugega dela, kakor iz pušenih šib reznike, locne itd. narediti. Na tak način lahko pridni in skrbni vinogradar svojo gorico sam obreže, kar bi mu spomladi, ko delo sili, bilo nemogoče. Treba mu je delavca in v sili se vzame tudi kakšen, ki tega dela dobro ne zna. Tisti po navadi reže zato, da reže, in se ne zmeni, če zvečer polovnjak vina s škarjami odnese, kakor pravi resnična ljudska govornica.

Politični pregled.

(Volilni shod nemško liberalnih veleposestnikov) se vrši danes na Dunaju.

(Nemška katoliška stranka), ki je bila zadnja leta v desnici, ne brez samoljubnih namerov ter je res tudi slovanski desnici več škodovala kakor koristila, ostala je sedaj na oedilu. Njen vodja, znani dr. Ebenhoch se je ponudil nemški levici, ki pa stranke ni sprejela, češ, da je premalo odkritosrčnosti pokazala v svojem dosedanjem postopanju. Nazaj med Slovane se bo menda stranka vendar sramovala ponujati se.

(Praški mestni svet) je sklenil na predlog bivšega župana dr. Podlipnega odstraniti z mestnih poslopij vse nemške napise ter jih nadomestiti s samo češkimi. Z ozirom na postopanje nemških mestnih zastopov zoper slovansko ravnopravnost je bilo take odločnosti že zdavno pričakovati.

(Slovanski obrtniški shod v Pragi) se je vršil 28. in 29. m. m. Prišlo je okoli 1500 obrtnikov iz Češke, 500 iz Moravske in 50 iz Krakova. Iz ostalih poljskih mest ni bilo zastopnikov, tako tudi iz slovenskih dežel ne.

(Nemški razgrajaci na Češkem) V češkem mestu Trutnovu so nastopili pretečeno nedeljo na skupnem shodu nemški radikali Schücker, Funke, Wolf in Stein ter tekmovali za ljudsko naklonjenost pri prihodnjih državnoborskih volitvah. Župan Rauch je prosil pri vladi brzojavno za prepoved tega shoda, češ, da napovedani govorniki zastopajo veleizdajalska načela.

(Glavna skupščina stranke prava) se vrši letos v Zagrebu.

(Preganjanje Poljakov v Nemčiji) se bo v kratkem še poostriilo. V Poznanju se je vršilo zadnje dni posvetovanje vseh oblastev, katerega so se udeležili tudi pruski ministri M. quel, Hammerstein in Rheinhaben, kako bi bilo Poljake pritiskati ne le v uradu in šoli temveč tudi v gospodarskem razvoju. Germanizovanje Poljakov jim gre namreč prepočasi.

(Mednarodni socijalistični kongres) se vrši v Parizu. Udeležujejo se ga odposlanci skoraj vseh evropskih držav, razun Avstrije.

(Grški prestolonaslednik) princ Konstantin je imenovan vrhovnim poveljnikom cele grške armade. S tem je storjen prehod na vladarski prestol.

(Japonski cesar v Evropi.) Prihodnje leto pride prvičrat japonski cesar v Evropo ter bo obiskal ruskega in našega cesarja.

(Napad na nemškega poslanika.) V Guatemali v Ameriki sta nedavno napadla dva maskirana moža nemškega poslanika Eiba, ko se je vozil domov ter dvakrat nanj ustrelila, ne da bi ga bila zadela. Preiskava je dognala, da sta napadalca člana domače policije. Nemški poslanik je vsled tega zahteval odstranitev tajne policije z njenim načelnikom vred, kar vlada naj brže tudi stori.

(Vojna v Afriki.) O burskem generalu Dewetu ni zanesljivih poročil. Dočim so prejšnji brzojavi poročali o njegovi smrti, poroča sedaj Roberts, da ga je šel polkovnik Lisle z večjim oddelkom konjice zasledovati. Angleški general Hamilton je baje našel v Krokodilovi reki 13 burskih topov, med njimi tudi take, katere so svojedobno Buri vzeli Angležem. Razun predsednika Krügerja odpotuje v Evropo tudi oranjski predsednik Stein, ki je postavil doma namestnika — brez dežele in ljudstva. Glavna burska armada se nahaja vzhodno od Pietersburga.

(Vojna na Kitajskem) Avstrija odpošlje baje v kratkem parnik „Leopold“ na Kitajsko, ki bo pripeljal na bojišče natomestnike za padle vojake. Princ Tuan je izdal v imenu cesarice razglas, da bo vsak Kitajec, ki bi ne podpiral kitajske armade v boju proti tujcem, z rodbino vred obglavljen.

Loterijske številke.

Dunaj 29. septembra 1900: 35, 25, 20, 68, 58
Gradec „ „ 75, 79, 30, 25, 43.

Prodajalna v najem.

V Tržišču pri Mokronogu na Kranjskem je tik farne cerkve oddati v najem prodajalna z vso potrebno opremo. — Več se izve pri Elizi Okorn, v Tržišču na Dolenjskem. (402) 2-2

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Špitalske ulice števil. 2.

Išče se

deklica

že večša v trgovini z mešanim blagom, kakor tudi učenka z dobrim šolskim spričevalom v trgovino na deželo. Kje pove uredništvo tega lista.

Krepki učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika z dobrimi spričevali, se takoj sprejme v trgovino (393) 3-3 mešanega blaga

Frana Oseta na Vranskem, Štajarsko.

(397) 3-3

Učenec.

Za pivovarno v Žalcu išče se učenec star 16 do 18 let. Ponudbe naj se pošljejo v Žalec.

Vsega zdravilstva

dr. Francišek Janković

(398) okrožni zdravnik v Kozjem 3-2
ordinuje dopoldne od 8. do 12. ure.

Vožne karte in tovarni listi v

AMERIKO.

Kralj belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie. Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Bahnstr. 8, Innsbruck.

Na debelo. * Na drobno.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Priporoča svoje lahko tekoče slamoreznice najboljših sestavov kakor tudi izvrstne slamorezne kose.

Dalje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pchištenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpreprostejših do najfinejših izpeljave.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fosfatno moko po tovarniški ceni. (294)

Velika izbira železnih nagrobnih križev.

* Slavno občinstvo vabim najljubneje, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

NajNajboljšerustreune

za gosli, kitare, tamburice, ali citre so dobiti v trgovini Dragotin Hribarja v Celju.

Nikaka skrivnost ni več

napraviti si vsako doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za napraviti po 5 litrov likerjev: Tropinovec — Absinc — Vermut, Ruski pelinovec — Češki liker — Kimel po 80 kr.; — Slivovec — Rum — Češnjec — Alaš — Alpski liker — po 85 kr. in Konjak — Benediktinec — Chartreuse — Pilzenski liker po 95 kr. Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali poštno nakaznico; po poštne povzetju 10 kr. več. — Vsaki pošiljati pridenem navodilo, kako se napravi liker.

Preprodajalcem, če naročijo več blaga mnogo ceneje. (281) 15-15

Anton Rukavina

Trst, via Belvedere števil. 23.

Slovenci pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je trpežno, eno in se kosá z vsakim drugim izdelkom bodisi katerekoli konkurence.

Slovenski trgovec.

Postrežba točna. * Cene nizke.